

VRIJZINNIGE GELOOFSGEMEENSCHAP WESTERKWARTIER

Nieuwsbrief november 2026

REDACTIONEEL

Weer een volle Nieuwsbrief met agenda, verslagen van onze bijeenkomsten en mededelingen.
Binnenkort is de ***filmmiddag en opgave hiervoor zo spoedig mogelijk, liefst vóór 4 november.*** *Zie hiervoor de eerder ontvangen mail-uitnodiging.*
Verderop in deze Nieuwsbrief een uitgebreide toelichting op de te vertonen film.
Verder de aankondiging voor de gedachtenisdienst en we sluiten het jaar af met de Kerstviering.
Ineke Douwes heeft enkele ideeën over ouder worden op een rij gezet. Dit in vervolg op de contactbijeenkomsten van dit voorjaar. Deze zijn opgenomen in deze Nieuwsbrief zodat we onze gedachten nog eens over dit onderwerp kunnen laten gaan.

Clara Prins

redactie@vrijzinnigegeloofsgemeenschapwesterkwartier.nl

AGENDA

8 november	Filmmiddag in ‘t Rieuw, 14 uur
22 november	Gedachtenisdienst, 10.30 uur
24 december	Kerstavonddienst, 21 uur
	2027
10 januari	Nieuwjaarsdienst, 10.30 uur
17 januari	Slotdienst Witte Kerkje Haren
21 februari	Dienst, 10.30 uur
28 maart	Paasdienst, 10.30 uur
18 april	Dienst, 10.30 uur
16 mei	(Provinciale) Pinksterdienst, locatie wordt nog vastgesteld
20 juni	Dienst, 10.30 uur

De VGW-bijeenkomsten staan onder leiding van Christine Schlette.
Zij vinden plaats -tenzij anders vermeld- in de Romaanse Kerk aan de Noorderringweg 41 in Marum.

Het vreemde in mezelf

Om aan bezinning te doen was ik een weekje naar het klooster. Het klooster in Huissen, van de Dominicanen.
Thema was: oorspronkelijk luisteren. Hoe luister jij?

We deden een oefening die me nog steeds inspireert.
Samen met iemand anders ga je wandelen. En de één vertelt iets onbegrijpelijks - nou ja, een vraag waar degene mee rondloopt – uit zijn/haar leven aan de ander. De ander luistert. Zonder iets te zeggen, iets te vragen of een opmerking te maken. Ook niet hummen. Twintig minuten. Stil zijn en erbij blijven.
Aan het eind van die twintig minuten draaien de rollen om en is de ander aan de beurt om te vertellen zonder dat de ene tussenbeide komt met vragen of opmerkingen.
Als de oefening is afgelopen is die afgelopen, er worden geen conclusies getrokken of toch nog even snel een adviesje gegeven.

Wonderlijke oefening.
Leerzaam om te merken hoe snel je je oordeel klaar hebt. Hoe je denkt al luisterend naar die ander: 'Ik snap niet dat dat een probleem is voor je, als je nou gewoon zus of zo doet, probleem opgelost.' En wat moeilijk om dan toch je mond te houden. Het helpt de ander echt niet verder, jouw adviezen.
In de rol van degene die aan het vertellen is, is het heerlijk om te merken dat je door kunt praten, dat je niet gestoord wordt door vragen van de ander, dat je in je eigen wereld kunt blijven. Jouw eigen wereld, die aanzienlijk rijker en mysterievoller is, veel minder zwart/wit dan je zelf had gedacht.
Iemand zei: 'Door jouw aanwezigheid naast me durfde ik de volle zee op te gaan met zijn wilde stromen en ongekende diepten. Jij was het baken.'

We beschikken over een gigantische trukendoos om onszelf, de mens naast ons, de natuur, de wereld om ons heen in te perken, naar onze hand te zetten en onze spelregels te laten volgen.
In de krant lees ik dat het riviertje de Linde bij Wolvega weer kronkelt. Om de opgegraven turf uit deze streek naar Amsterdam te vervoeren was er 100 jaar geleden van het ooit meanderende riviertje de Linde een rechttoe rechtaan kanaal gemaakt. Dat is nuttig: een bevaarbaar kanaal, dat het spul snel binnen de vertrouwde oevers naar de bestemming brengt.
Die rijke veelzijdige stroom (van het leven) willen we steeds weer inperken.
Turf mag tegenwoordig niet meer opgegraven en vervoerd worden. En nu komt er ruimte voor de oorsprong. De oude bochten in de beek worden weer in hun glorie hersteld. Er komt meer ruimte voor water en meer ruimte voor diversiteit. De natuur gaat er enorm op vooruit.
De rivier die weer mag kronkelen. Ik vind het beeldspraak voor het onbekende in jezelf, het nieuwe en het andere een kans geven en te laten gaan. Ook al begrijp je er niets van.

Christine

A G E N D A

Filmmiddag 8 november.

In museum ‘t Rieuw zal **Deux jours, une nuit** vertoond worden waarbij na afloop over de film wordt nagepraat met een hapje en een drankje.
Een film van Jean Pierre en Luc Dardenne uit 2014. met Marion Cotillard en Fabrizio Rongione.
In deze film tonen zich twee samenlevings-modellen: de één gebaseerd op solidariteit. De ander op prestatievermogen en individualisme.
Naar welk model gaat je hart uit? En wat komt daar allemaal bij kijken? Hoezeer ben je zelf ook onderdeel van de tijdgeest?
De film verbeeldt het tragische verhaal van de ontslagen Sandra, die met de hulp van haar man, slechts één weekend de tijd heeft 9 van haar 16 collega’s te bezoeken. In de hoop hen ervan te overtuigen om zich bij de nieuwe stemming anders op te stellen, om hun premie te weigeren (1000 euro) zodat zij haar werk kan behouden.
Een ontluisterende film over de harteloze werk- en rendementslogica in deze neoliberale tijd. En een warme film waarin Sandra mooie dingen over haar collega’s ontdekt. En ze ontwikkelt zich tot iemand die haar innerlijke kracht hervindt.
De film heeft tragische kanten, maar eindigt wel hoopvol en positief.

Gedachtenisdienst 22 november

We zullen onze overleden dierbaren herdenken. Een kaarsje aansteken, eventueel een naam doorgeven aan Christine om te noemen tijdens de viering, toepasselijke woorden zullen klinken en misschien wil je zelf iets vertellen over iemand. In onze eigen kring is er niemand overleden.

Kerstavonddienst 24 december

Onze Kerstdienst zal weer muzikaal worden opgeluisterd door een kleine zanggroep.

M E D E D E L I N G E N

LEDEN

Nieuwe leden

De afgelopen periode hebben we enkele nieuwe leden mogen verwelkomen in onze gemeenschap:
Nienke Nijdam, Els de Hoop en Lourens van der Vliet en Erna Steg.
Ook treffen we in onze diensten bezoekers uit Noordhorn en omgeving aan. Hoe dat zo gekomen is lichten zij zelf toe in onderstaand artikel:

Doopsgezinde Gemeente Westerkwartier

U vraagt zich waarschijnlijk af waar de afgelopen diensten een kleiner of iets groter groepje voor u niet bekende mensen vandaan komt die bij u de kerkdiensten bezoekt.

Welnu:
Deze bezoekers komen van de Doopsgezinde Gemeente in Noordhorn of voluit: de Verenigde Doopsgezinde Gemeente in het Westerkwartier van Groningen. Deze gemeente bestond uit drie gemeenten nl: den Horn, Grijpskerk en Noordhorn. De Vermaning (kerk) van Noordhorn is gebouwd in 1838 en een paar jaar geleden (2022) al overgenomen door de Stichting Oude Groninger Vermaningen. Er worden nu echter geen diensten meer gehouden in deze Vermaning, de laatste in het Westerkwartier.....

Na een intensieve voorbereiding heeft de kerken-raad samen met de leden besloten dat de afscheidsdienst zou plaatsvinden op Eerste Pinksterdag 2026. Het geringe aantal leden (10 en 5 actieve belangstellenden, allen 70+ of ouder), het gebrek aan vervangende kerkenraadseden en de financiën waren de oorzaak. Dat is een beslissing die je niet zomaar neemt, best met verdriet, maar het biedt ook toekomst aan nieuwe initiatieven.
Aangezien ds. Christine Schlette de laatste jaren een aantal keren per jaar bij ons voorging, kwamen we ook in contact met de Vrijzinnige Geloofsgemeenschap Westerkwartier.
Daarom ziet u regelmatig een aantal "nieuwe" mensen verschijnen in dat mooie Romaanse kerkje in Marum en met aandacht en plezier .
Wie weet tot 22 november! ,

Renée ter Veer

COLLECTEDOEL 2026

In voorgaande Nieuwsbrieven stond al enkele malen een oproep om via Hans Koolschijn spullen te doneren voor Oekraïne. De organisatie die er o.a. voor zorgt dat deze spullen op een goede plek terecht komen is de Stichting JuNa Ukraine. Deze stichting is dit jaar ons Collectedoel. Na de dienst van 21 juni gaf Natasha Yarchenko een toelichting op de werkzaamheden ervan:
‘Het lijkt door de vele andere zaken die in de wereld gebeuren dit jaar alsof de oorlog in Oekraïne niet meer zo aan de gang is, maar niets is minder waar. Natasha komt zelf uit het noorden

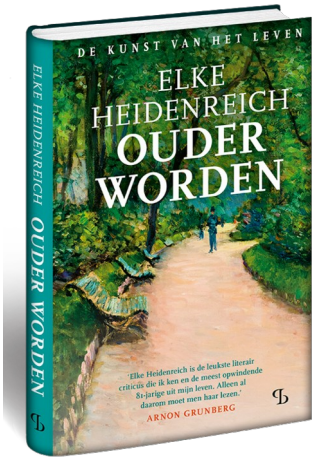
van Oekraïne, omgeving Charkiv, zo'n 30 km van het front. De nu groots opgezette hulporganisatie is klein begonnen met de hulp aan een moeder en kind die alles verloren hadden en andere kleinschalige acties. Het machteloze gevoel wilden ze omzetten in concrete hulp. Er is bv een tehuis opgezet waar mensen uit Charkiv even op verhaal kunnen komen en er zijn voedselpakketten voor ouderen die helemaal niets meer hebben.
In 2024 is de samenwerking met Tetyana Murova uit Groningen bij het inzamelen van hulpgoederen gestart. Met busjes werden deze naar Oekraïne gebracht. De gemeente Groningen heeft een opslagloods aan de Ulgersmaweg in Groningen ter beschikking gesteld aan de Stichting JuNa. Deze loods delen ze met de Sociale Brigade Haren, die ook hulpgoederen naar Oekraïne stuurt en met de Life Guardians, een organisatie, die helpt bij het organiseren van transporten. De busjes zijn vervangen door een veel meer efficiënte vrachtwagen die zo'n 20 keer per jaar op en neer gaat. In Oekraïne zijn er goede en betrouwbare contacten die ervoor zorgen dat de spullen op de goede plek terecht komen en die aangeven waar behoefte aan is. Zo is er behoefte aan medicijnen, revalidatiemateriaal als rolstoelen en rollators, maar ook knuffels zijn welkom en honden- of kattenvoer. Ook gaat er hulp naar de militairen aan het front. Natasha is tijdens haar toelichting zichtbaar geraakt als ze vertelt dat mensen wel eens zeggen niet aan militairen te willen doneren. Maar dit zijn ook burgers die vroeger een andere baan hadden en zich nu verplicht inzetten voor de verdediging van het land. Voor hen zijn altijd slaapzakken/dekens, medicijnen, koelkasten, wasmachines en voedsel nodig. Zij hebben daarvoor een speciaal contact ter plaatse.
Naast hulpgoederen zijn donaties zeer welkom voor de kosten die ze moeten maken voor brandstof, medicijnen, voedsel of gereedschap.
Je kan zelf als vrijwilliger concreet helpen door bijvoorbeeld in de loods mee te werken of inzameling bij supermarkten te houden.'
De stichting heeft een website met daarop meer informatie: www.stichting-juna.nl.

OUDER WORDEN

Naar aanleiding van dit onderwerp van de afgelopen contactbijeenkomsten deelde Ineke Douwes de volgende gedachten met ons daarover tijdens de augustusdienst :

Sinds een jaar of 2 houdt het ouder worden mij bezig. De confrontatie met het aftakelende lichaam en soms ook geest bij mensen uit mijn omgeving, de energie die - ook bij mij- verdeeld moet worden waar dat eerder geen punt was. Het sloot dan ook mooi bij mijn behoeften aan dat de afgelopen contactmiddag en - avond aan dat onderwerp gewijd werd.
Tijdens die 2 bijeenkomsten bleken we in eerste instantie vooral behoefte te hebben aan het ventileren van onze diverse ongemakken en lukte het wat minder goed om positieve kanten van het ouder worden te ontdekken. De boeken die Christine aanhaalde, brachten inspiratie maar prikkelden mij ook om verder op zoek te gaan.

Tot mijn verrassing had ik nog een boek op mijn e-reader staan dat ik volstrekt was vergeten: het boek **Ouder worden van Elke Heidenreich.**
Ik begon te lezen en vond het boek zo inspirerend en werd zo enthousiast dat ik dat even moest delen met Christine.
Zij heeft me gevraagd of ik daar iets over wilde vertellen in deze dienst en of ik n.a.v. het boek linken kon leggen met de bijbel. Dat was een uitdaging waar ik het volgende stukje uit gekristalliseerd heb.

Elke Heidenreich (81 jaar oud op moment van schrijven, inmiddels 83) is een Duitse schrijfster, tv-presentator, literair criticus en journalist. Ze komt in het boek naar voren als iemand met pit en veel zelfvertrouwen. Ze heeft (bewust) geen kinderen en woont al jaren samen met een man die een twintigtal jaren jonger is dan zij. Niet bepaald iemand die 'oud en der dagen zat' is.
Aan het begin van het boek wordt de vraag gesteld:
Kun je een vervuld leven leiden als je oud wordt?

Elke vertelt bevlogen hoe ze haar leven heeft geleefd. Ze werd geboren in een liefdeloos gezin waar ze

mishandeld werd, gevolgd door een intellectueel maar koud pleeggezin. Ze vluchtte te jong in een huwelijk, scheidde en had vervolgens meerdere mannen en diverse banen. Ze kreeg kanker waarbij de levensverwachting slecht was.
Waar je zou kunnen verwachten dat haar dat tot een somber, klagend mens zou maken met genoeg reden tot zelfmedelijden toont Elke het tegenovergestelde: met gevoel voor humor beschrijft ze haar eigen pittige en lastige karakter, waarbij ze zichzelf niet spaart. Ik vond het inspirerend hoe ze omschrijft hoe ze telkens haar eigen keuzes maakte om weg te gaan uit 'onvruchtbare' relaties of banen die haar niet brachten wat ze wilde. Ze bleef trouw aan zichzelf tot aan de huidige dag. Dat ging niet zonder pijn maar zoals zij het omschrijft:
'Na elke vergissing gaat het altijd weer verder, zijn er wegen en uitwegen en loslaten.'
Bij het zoeken naar loslaten en nieuwe wegen vinden zie ik daar meerdere voorbeelden van in de bijbel. Denk aan Naomi die met haar schoondochter Ruth haar land ontvluchtte, op zoek naar een nieuw bestaan.
En natuurlijk aan het volk Israël dat door de woestijn moest trekken voor het bij het Beloofde Land kwam'. Een zin uit het boek die daar goed bij past en die ik er een vind om in te lijsten: **We worden niet gelukkig van wat we bezitten maar van wat we los kunnen laten.**

Elke Heidenreich heeft haar leven ten volle geleefd maar dan blijkt ze toch 'ineens' oud te zijn. Met humor beschrijft ze: 'Hoezo, sinds wanneer?'
De schrijfster ziet de ouderdom onder ogen, ontkent haar niet. Ze zet zich fel af tegen botoxbehandelingen, ze wil geen **'kunstproduct zijn, ik wil zijn, met grijs haar, met brillen en met littekens. Natuurlijk hebben we rimpels gekregen, van lachen en huilen, van verdriet en ongeluk, van liefhebben, leven'.**

Ze haalt een gedicht van Christine Lavant aan:

Mijn ogenlicht is niets meer waard
ook het gehoor wordt langzaam voos,
gauw ben ik al even zinloos
als een versleten groevepaard,
maar nooit zo'n gelaten leven
Mijn wil doet mij beven!

Waar Elke aan toevoegt: 'en LEVEN!'

Oud worden betoogt zij, betekent niet 'nog niet dood zijn'. Het is een doodnormaal onderdeel van het doodnormale leven, en niet eens zo slecht, aldus de schrijfster: jong zijn overkomt je, oud zijn gaat stapje voor stapje.
Elke heeft het ook over **vrolijk oud** worden: zij **geniet** tot op deze leeftijd van alles wat het leven haar te bieden heeft. Ze accepteert daarbij dat het tempo langzamer wordt en dat er vaker pauzes nodig zijn maar so what: 'We zijn veroordeeld tot de dood maar we willen ons toch niet naar de guillotine laten slepen' citeert zij Fanny Ardant.

'Alles boven de zestig is een geschenk', betoogt ze.' Met twintig wist ik niets, rookte en dronk teveel, had teveel mannen en teveel huizen. Ik zocht naar geluk waarvan ik pas achteraf merkte dat ik dat al was. Nu heb ik rust, weet ik wat ik wil.
Rust om artikelen in een krant helemaal uit te lezen, een concert op de radio helemaal uit te luisteren in een wereld waarin het tempo steeds hoger lijkt te liggen. Rust brengen in een wereld die geen rust meer kent. Om in een wereld die uiteen is gevallen in elk geval mijn eigen wereld te structureren.
Wanneer je wat onderneemt, in beweging blijft, je misschien maatschappelijk inzet, dan wordt gewoon voortvegeteren een vervuld bestaan, mits je gezond blijft natuurlijk.
Vandaag weet ik dat geluk geen toestand is waarnaar je wanhopig op zoek moet. Het is altijd een moment en ik heb geleerd dat te herkennen en ervan te genieten.
Levensgeluk is de optelsom van gelukkige momenten. Vandaag ben ik veel dichterbij geluk dan toen.' Zoals Keith Richards zegt: 'Wie de angst voor de ouderdom overwonnen heeft, kan hem genieten'.

Tot slot wil ik jullie een stukje voorlezen uit een brief van Rilke, aan de Hongaarse schrijver Arthur Holitscher. (Rilke die toen net 30 was en niet ouder dan 53 jaar werd):
Ik geloof in de ouderdom, beste vriend, werken en ouder worden, dat is wat het leven van ons verwacht. En dan op een dag oud zijn en nog lang niet alles begrijpen, nee, maar beginnen, maar liefhebben, maar vermoeden, maar samenhangen met het verre en onnoemlijke, tot aan de sterren toe.

Ineke Douwes

Deze **Nieuwsbrief** is een uitgave van de Vrijzinnige Geloofsgemeenschap Westerkwartier en verschijnt twee tot drie keer per jaar.

B E S T U U R S L E D E N:
Tilly Bronsveld
Johan Feitsma 06-25140739
Kitty Hesselink 06-29440889
Annelies Kranenborg 06-18655524
Sijbren Sijtsma

V O O R G A N G S T E R:
Christine Schlette 06-20490638

SECRETARIAAT: Tarjat 3, 9843 CK Grijpskerk
vgw@vrijzinnigegeloofsgemeenschapwesterkwartier.nl
www.vgwester.nl

ZOMERREISJE

Op zondag **16 augustus** hadden we ons jaarlijkse zomeruitje. We startten de dag met de dienst in de kerk vàn en samen mèt de leden van de Doopsgezinde Gemeente in Roden.

Na afloop gezamenlijk koffie drinken:

In restaurant Bruut in het centrum van Roden kregen we daarna een 'Bruut-lunchplank' . Eén plankje voor vier eters met allerlei gerechtjes. Verrassend anders dan de gebruikelijke soep en het broodje kroket.

Havezate Mensinge ligt op loopafstand van Bruut en via een nieuw ingeplante hoogstamboomgaard kwamen we bij de prachtige oprijlaan met na de brug twee oeroude bomen bij het ingang.

De authentieke inrichting van Mensinge bestaat grotendeels uit originele voorwerpen van voormalige bewoners. We kregen eerst een documentaire te zien over de geschiedenis van de bewoning. De laatste bewoonster vertelde daarin over het wonen op de havezathe. Het voelde bijzonder om daarna zelf door de vertrekken te lopen die zij liet zien en over vertelde. Greetje Doornbos, die er vrijwilliger is geweest, wees ons nog op diverse bijzondere dingen waar je anders misschien overheen keek. Alles ziet er prachtig uit en je beseft hoeveel (vrijwilligerswerk) er bij komt kijken om het zo goed te onderhouden.

Op de zolderverdieping was een informatieve tentoonstelling met porselein uit de eigen collectie aangevuld met stukken uit het Groninger Museum. Het was een fijne dag. Clara Prins

